

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/48/2005

PREFERENCJE PARTYJNE W MARCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w marcu¹, udział w nich wzięłaby - według własnych deklaracji - niespełna połowa Polaków uprawnionych do głosowania (48%), o 2 punkty procentowe mniej niż w styczniu i lutym, a dokładnie tyle samo co w końcu ubiegłego roku. Jedna trzecia Polaków (33%) jednoznacznie odrzuca uczestnictwo w głosowaniu, pozostali (19%) deklarują, że jeszcze nie wiedzą, czy wzięliby udział w wyborach, gdyby odbywały się one w tym miesiącu.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	2004						2005						
	w procentach												
Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	52	52	52	44	40	42	42	45	49	48	50	50	48
Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	20	20	18	17	17	21	21	18	18	17	18	18	19
Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	28	28	31	39	43	37	37	37	33	35	32	32	33

Blisko co czwarty zdeklarowany uczestnik głosowania (24%) nie wie, na którą partię oddałby swój głos. W porównaniu z ubiegłym miesiącem odsetek niezdecydowanych wyborców wzrósł o 3 punkty i jest najwyższy niemal od roku.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (178) przeprowadzono w dniach 4-7 marca 2005 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?													
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	2004										2005		
	w procentach												
Trudno powiedzieć	20	24	21	13	18	15	19	17	19	19	21	21	24

Jeśli uwzględnimy wszystkie te grupy, czyli tych, którzy z większym lub mniejszym prawdopodobieństwem nie wezmą udziału w wyborach, a także osoby chcące w nich uczestniczyć, ale niewiedzące, na kogo oddać swój głos, to możemy powiedzieć, że w marcu swe preferencje wyborcze wyraziła tylko nieco ponad jedna trzecia uprawnionych do głosowania (36%). Po kilku miesiącach stabilizacji odsetek zadeklarowanych uczestników wyborów, o których z dużym prawdopodobieństwem można powiedzieć, że wezmą w nich udział, obniżył się o 3 punkty procentowe i obecnie jest taki sam jak w październiku ubiegłego roku.

W marcu spadło poparcie dla lidera naszej listy - Platformy Obywatelskiej. Mimo że ugrupowanie to nadal cieszy się wśród Polaków największą popularnością, w tym miesiącu chęć głosowania na PO zadeklarowało tylko 22% ankietowanych wybierających się na wybory i mających sprecyzowane sympatie partyjne. Utrzymujący się od dwóch miesięcy nieznaczny spadek notowań PO pogłębił się w marcu - poparcie dla tego ugrupowania obniżyło się o 3 punkty procentowe. W porównaniu z grudniem ubiegłego roku PO straciła aż 5 punktów i obecnie notowania tej partii są najgorsze od listopada 2003 roku, czyli od czasu, kiedy stała się zdecydowanym liderem naszego rankingu.

Podobnie jak w ostatnich miesiącach, na drugim miejscu znalazł się PiS, który zamierza poprzeć 16% zadeklarowanych uczestników wyborów wiedzących, na kogo będą głosować. W porównaniu z ubiegłym miesiącem poparcie dla PiS nieznacznie wzrosło, jednak nadal jest niższe niż w grudniu i styczniu. Kolejne miejsce zajmuje Samoobrona, na którą chce głosować 14% ankietowanych deklarujących udział w wyborach i mających określone preferencje partyjne. W stosunku do lutego odsetek zadeklarowanych wyborców Samoobrony wzrósł o 2 punkty. Na czwartym miejscu znalazła się LPR, którą poparłoby 11% zadeklarowanych uczestników wyborów mających sprecyzowane sympatie partyjne, o 2 punkty mniej niż w lutym.

Tabela 3

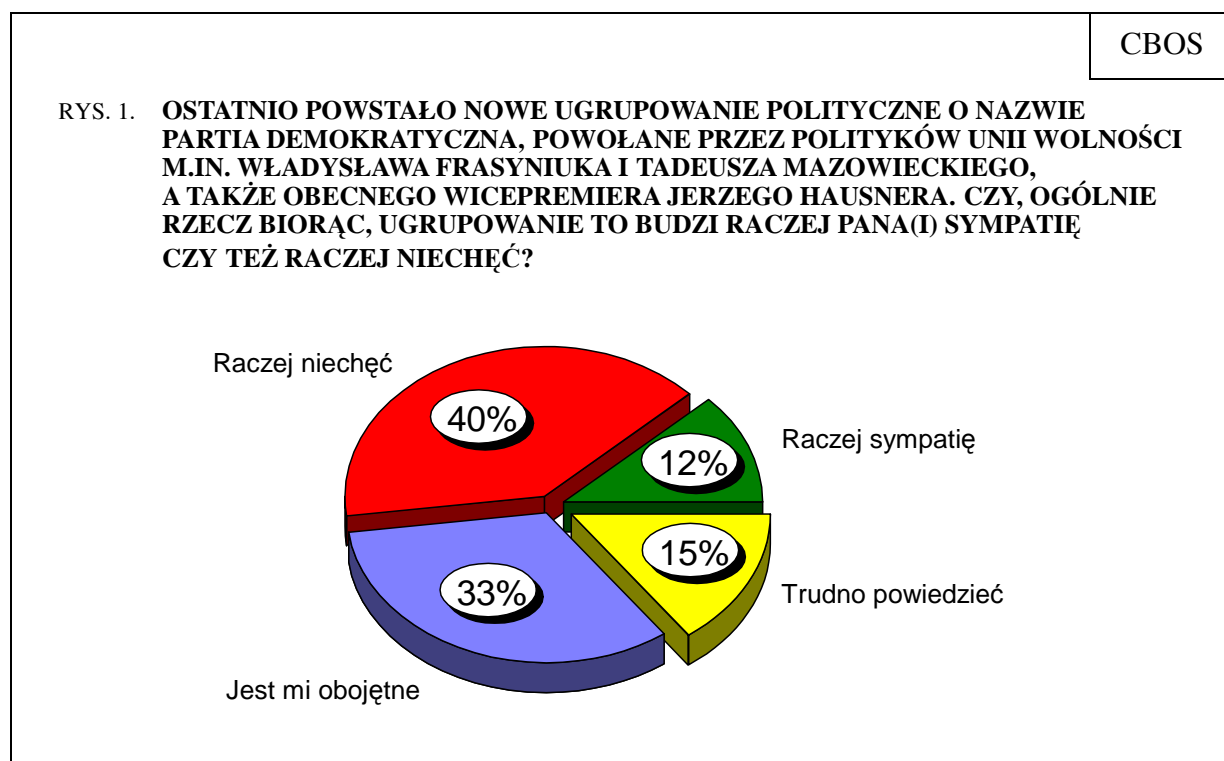
Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004	I 2005	II 2005	III 2005
	w procentach									
Platforma Obywatelska	28	29	25	25	27	27	27	26	25	22
Prawo i Sprawiedliwość	10	14	16	15	14	17	18	18	15	16
Samoobrona	13	13	10	10	12	10	12	11	12	14
Liga Polskich Rodzin	16	16	12	13	14	12	11	12	13	11
Polskie Stronnictwo Ludowe	7	6	6	5	6	8	6	7	7	8
Sojusz Lewicy Demokratycznej	7	5	7	9	6	8	5	6	6	6
Unia Wolności	3	5	4	3	6	3	3	3	5	5
Socjaldemokracja Polska	4	4	7	7	4	5	4	6	4	3
Unia Pracy	4	2	3	4	3	2	2	3	4	3
UPR	1	1	1	1	1	1	1	1	0	2
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	3	3	3	3	3	4	2	3	4	1
Centrum	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1
Chrześcijańska Demokracja III RP	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Demokratyczna Partia Lewicy	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1
Ruch Katolicko-Narodowy	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1
Partia Ludowo-Demokratyczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Rodzina-Ojczyzna	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Inne	1	2	1	2	2	1	3	2	1	3
N=	367	299	330	331	369	389	377	432	421	371

* **Uwaga:** W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, a po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować

Pozostałe partie uzyskały mniejsze poparcie wyborców. Na PSL głosowałoby 8% zadeklarowanych uczestników wyborów mających sprecyzowane sympatie partyjne, minimalnie więcej niż w lutym. Od trzech miesięcy taki sam odsetek potencjalnych wyborców deklaruje chęć oddania głosu na SLD (6%). W marcu, podobnie jak miesiąc temu, na granicy progu wyborczego znalazła się UW, którą poparło 5% wyborców (o 2 punkty więcej niż w styczniu). Natomiast poniżej progu wyborczego kształtuje się w marcu poparcie dla SdPi oraz UP, które samodzielnie nie znalazłyby się w parlamencie (w obu przypadkach po 3% - nieznacznie mniej niż w lutym). W tym miesiącu przychylność 2% wyborców zdobyła UPR. W marcu swoją obecność na scenie politycznej zaznaczyła dość liczna grupa partii: KPEiR, Centrum, ChD III RP, DPL, RKN, PLD i RO - każde z tych ugrupowań poparłoby po 1% potencjalnych uczestników wyborów.

Tuż przed naszym badaniem grupa byłych i obecnych polityków UW (m.in. Władysław Frasyniuk i Tadeusz Mazowiecki), a także niektórzy politycy związani wcześniej z SLD (m.in. Jerzy Hausner) ogłosiła zamiar utworzenia nowego ugrupowania politycznego o nazwie Partia Demokratyczna. W intencji założycieli ma ona stanowić ofertę dla osób o umiarkowanych, centrowych poglądach politycznych, które - w ich ocenie - są zagubione i uważają, że obecnie nie mają na kogo głosować. Według twórców nowej partii, jej utworzenie ma być odpowiedzią na diagnozowaną przez nich radykalizację sceny politycznej - szczególnie po jej prawej stronie. Ponieważ ugrupowanie to formalnie jeszcze nie zostało zarejestrowane, a ciągle istnieje stanowiąca jego trzon Unia Wolności, w tym miesiącu nie umieściliśmy PD na naszej liście, ale zapytaliśmy badanych o ocenę tej partii w inny sposób.

Mniejszą lub większą sympatię dla nowego ugrupowania deklaruje 12% Polaków, a mniejszą lub większą niechęć - ponad trzykrotnie większa grupa (40%). Wśród jednej trzeciej ankietowanych utworzenie PD nie budzi żadnych emocji - ani pozytywnych, ani negatywnych.

Nowa inicjatywa polityczna wzbudziła większe zainteresowanie raczej na lewicy (25% deklaracji sympatii, 44% niechęci) niż wśród osób identyfikujących się z prawicą (14% sympatii, 51% niechęci) czy też deklarujących poglądy centrowe (14% deklaracji sympatii, 39% niechęci).

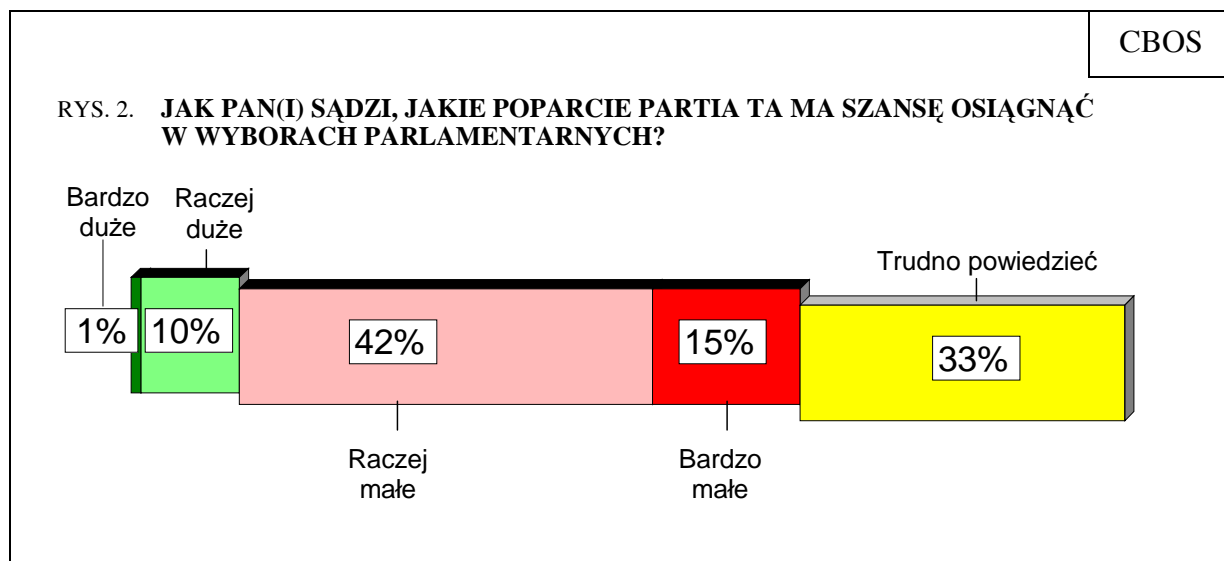
Dwie trzecie zdeklarowanych wyborców UW (67%) deklaruje sympatię dla nowej inicjatywy politycznej jej polityków, natomiast co siedemnasty (6%) nie popiera historycznego kompromisu z byłymi członkami SLD. Na propozycję utworzenia nowej partii przez polityków UW i SLD najbardziej pozytywnie zareagowali wyborcy SdPI (43% wyraża się o tej inicjatywie z sympatią, a tylko 16% z niechęcią). Nieco bardziej pozytywnie niż inni ustosunkowują się do niej także zwolennicy PO (29%), UP (27%) i SLD (25%), jednak w elektoratach tych ugrupowań odsetki deklaracji niechęci są wyższe. Najbardziej niechętnie nową inicjatywę przyjęli zdeklarowani wyborcy Samoobrony i LPR (odpowiednio: 62% i 61% deklaracji niechęci), a także PSL (50%). Wśród wyborców niezdecydowanych, a także osób, które najprawdopodobniej nie wzięłyby udziału w wyborach, gdyby odbywały się one w tym miesiącu, nowa partia raczej nie wzbudziła większego entuzjazmu - odpowiednio tylko 5% i 7% respondentów z tych grup zadeklarowało sympatię dla niej, natomiast deklaracji niechęci było wielokrotnie więcej (28% i 41%).

Tabela 4

Czy, ogólnie rzecz biorąc, Partia Demokratyczna budzi raczej Pana(i) sympatię czy też raczej niechęć?	Potencjalne elektoraty										Nie-wybie-rający się na wybo-ry
	LPR	PO	PSL	PiS	Samo-obro-na	SdPI*	SLD	UP*	UW*	Nie-zdecy-dowa-ni	
	w procentach										
Raczej sympatię	4	29	7	17	6	43	25	27	67	5	7
Raczej niechęć	61	36	50	44	62	16	26	35	6	28	41
Jest mi obojętne	28	22	32	37	25	41	33	21	14	40	36
Trudno powiedzieć	7	12	11	2	7	0	17	18	14	27	17

* Deklaracje elektoratów tych ugrupowań należy interpretować z ostrożnością, ze względu na małą liczebność zdeklarowanych wyborców tych partii w badanej próbie

Zdaniem ponad połowy Polaków (57%) nowe ugrupowanie - Partia Demokratyczna - uzyska raczej niewielkie poparcie w wyborach. Dobry wynik PD prognozuje jedna dziewiąta ankietowanych (11%).

★

★

★

Pierwsze reakcje Polaków na zapowiedź utworzenia nowej formacji raczej nie zapowiadają większego uporządkowania naszej sceny politycznej. W marcu zmniejszył się odsetek osób jednoznacznie deklarujących chęć uczestniczenia w wyborach parlamentarnych. Trudno powiedzieć, czy pod wpływem krytyki wyrażanej przez twórców nowej partii wobec PO i - jak to określano - jej radykalizacji, czy też na skutek innych czynników zauważalnie obniżyło się w tym miesiącu poparcie dla dotychczasowego lidera naszego rankingu. Minimalnie straciły także KPEiR, LPR oraz UP i SdPi, nieznacznie zyskały natomiast Samoobrona, PiS, PSL oraz UPR. Inicjatywę utworzenia nowego ugrupowania najlepiej przyjęli wyborcy UW, choć trudno określić tę reakcję jako jednoznacznie entuzjastyczną. Pozytywnie zareagowali także sympatycy SdPi. Natomiast najmniej przychylnie ustosunkowują się do niej zwolennicy Samoobrony, LPR oraz PSL. Wyborcy niezdecydowani, a także niewybierający się na wybory przyjęli nową inicjatywę z rezerwą.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI